

TEKELLEŞME

Dizi sektörüne de sıçradı

Son günlerde Ayşe Barım adlı ünlülerin menajerinin piyasayı haksız yere domine ettiği konuşuluyor. Buna ek olarak bir de Barım'ın Serenay Sarıkaya & Mert Demir aşkında bir tiyatro çevirdiği iddia ediliyor.

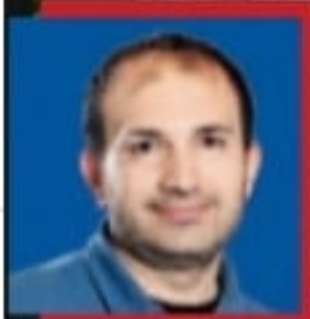
Türkiye'nin en büyük sorunlarından biri tekelleşme. Bu sadece Türkiye'nin değil dünyanın da önemli bir sorunu ama bizde bir tık fazla. Aklinize gelecek tüm sektörlerde var bu bela. Süpermarketlerden tutun, medyadan, eğitim sektöründen akınıza gelecek tüm alanlarda yaşanan bu sorun en son şöhretler liginde de görüldü. Son günlerde Ayşe Barım adlı ünlülerin menajerinin piyasayı haksız yere domine ettiği konuşuluyor. Buna ek olarak bir de Barım'ın Serenay Sarıkaya & Mert Demir aşkında bir tiyatro çevirdiği iddia ediliyor. Dizi sektöründe yer alan dizilerde hangi oyuncuların yer alacağına dair bazı manipülasyonların yapıldığı iddiasıyla savcılık harekete geçti ve bu dizilere oyuncu veren ajanslar mercek altına yatırıldı. Sosyal medyada yapılan açıklamaları da ihbar sayan rekabet kurulu bu konuda soruşturma açacağını söyledi.

REKABET KURULUNUN EL ATMASI LAZIM

İlk önce şunu söylemek istiyorum. Rekabet Kurulunun bu konuda harekete geçmesi çok doğru bir eylem. Türkiye'de özellikle medyada rekabet alanları çok daraldı. Bu dizi sektöründe de var. Belirli birtakım şirketler ve insanlar bu sektörü kendi menfaatlerine göre yönlendiriyorlar. Diledikleri oyuncuları diledikleri yüksek fiyatlara diledikleri dizilere sokuyor. Bu yetmiyormuş gibi istedikleri oyuncuları da ambargoya alıp işsiz bırakıyorlar. Bu filme medyanın ve eğlence sektörünün tüm alanlarında rastlıyoruz. Dizi sektöründe de var bu. Dizi sektörünü çok yakından takip eden ve bu konuda araştırmalar yapan biri olarak dizileri de inceliyorum şöyle bir ayak üstü göz attığınızda siz de anlarsınız dönen oyunları. Özellikle oyuncuların seçilmesinde öylesine büyük tezgahlar dönüyor ki izlerken bende şaşırıyorum. Aynı oyuncuların sürekli iş almasında tutun da adam gibi oyunculuk yeteneği olmayan tiplerin başrol almasına kadar akınıza gelecek her şey var bu sektörde. Bunu kim yapıyor bilmiyorum fikrim yok ama ortada bir sıkıntı olduğu bir gerçek ve bunun incelenmesi lazım.

SERT KURALLARIN GETİRİLMESİ ŞART

Bu yaşanan şeyin asıl adı oligopolleşme yani pazarı üç beş tane şirket ve oyuncunun kontrol etmesi ve bir tekel gibi davranması. Bu benim hem akademik hem de sektörel anlamda ömrümü adadığım bir konu. Bende çok kazık yedim bundan benim gibi milyonlarca insan daha kazık yedi. Burada Rekabet Kurulunun buna müdahale ederek sektörde tam rekabetin

Prof. Dr. Michael KUYUCU

Ayşe Barım

sağlanması yolunda önemli adımlar atması lazım. Medya ve eğlence sektöründe tam rekabet ortamı yaşanmazsa toplum da ülke de kaybeder. Haksız rekabet bireysel olduğu kadar toplumsal zararlar da verir. Gelir dengelerini bozuyor, vergi kaçağına yol açıyor ve toplum içinde küçük sivil mafyalar yaratıyor.

Bu tür pazarların oluşmasını engellemek çok kolay. Avrupa'da bunun emsal kanunları var. Mesela konumuz dizi sektörü mü? Yapım şirketlerine ve oyuncuların seçen kast (cast) şirketlerine kotalar koyacaksınız. Diyeceksiniz ki bir yapım şirketi toplamda yüzde X kadar reytingi açacak yapımda bulunmayacak. Yani ürettiği dizilerin toplam reytinginin bir kotası olacak. Atıyorum yüzde 15. Dizilerinin top-

lam reytingi yüzde 15'i aştığı zaman başka bir dizi yapamayacak. Cast şirketlerine gelince onlara da oyuncu ve ciro kotası koyacaksınız. Diyeceksiniz ki toplamda şu kadar oyuncu olacak ya da oyuncularının toplam reytingi şu kadar olacak üstüne çıkamayacaksınız. Bu kadar! Bu kadar basit yapılacak şey. Bunu sadece dizi sektörü için değil medya için yapacaksınız. Mesela iki radyodan fazla radyosu olmayacak bir medya işletmesinin, bir televizyondan bir gazeteden fazla gazetesi olmayacak o şirketin. Bunları nerenden uyduruyorsun dersiniz bir yerimden uydurmuyorum bunlar Avrupa'da geçmişte de bugün de uygulanan emsal uygulamalar.

SERENAY & MERT DEMİR AŞKI ÇAKMA MI?

Oligopolleşmeyi yok etmek ve tekelleşen psikolojiyi bitirerek rekabeti sağlamak için devlet elini taşın altına koyacak ve Rekabet Kurulu da mevcut kuralları revize edip uygulayacak. Böylece sektörlerde de tam rekabet sağlanacak. Tam rekabet ortamı olmadığı için ülkemizde ekonomik makaslar açıldı. Çok zengin ile yoksul arasındaki makasın artmasının önemli nedenlerinden biri de tüm piyasalarda tam rekabetin sağlanamaması. Bunu sağlayacaksınız ki rekabet olsun, helal kazanç olsun herkes kazanma hakkına sahip olsun istihdam artsın insanlar evlerinde yatmasın çalışsın. Şimdi Rekabet Kurulu 21 tane ajans hakkında inceleme başlatmış. Bu işi güzelce incelesin ve crolara, erişimlere

göre bu ajansların hangilerinin oligopolistik bir pazar yapısı yaratarak tekel gibi davrandığını tespit etsin gereken cezaları versin ayrıca rekabet ortamının koşullarını da revize etsin. Bu tekelleşme konusu açıldıktan sonra beraberinde ilginç bir konu daha gündeme geldi. Serenay Sarıkaya'nın Mert Demir'le yaşadığı aşk. Dizi sektöründe tekelleşmeye neden olduğu iddia edilen menajerlerden biri olan Ayşe Barım'ın da oyuncusu olan Serenay Sarıkaya'nın fake yani çakma bir ilişki yaşadığı iddia edildi. Çakma ilişki yaşanabilir zaten bende ilk duyduğumda Serenay ile Mert Demir'in aşkın ya çakma bir aşk ya da kör aşk olduğunu söylemiş en kısa zamanda bu ilişkinin biteceğini belirterek bu çifti birbirine yakıştırmadığımı yazmıştım. Fakat buradaki iddialar farklı.

İddialara göre göre güya Mert Demir bir eşcinsel ilişki yaşıyormuş, bu ilişki hakkında medyada görüntüler varmış ve bu ilişkinin duyulmasından korkan karşı taraf güya Ayşe Barım'dan yardım istemiş. Bunun sonucunda da güya menajer bu kişiden 5 milyon dolar alarak Mert Demir ile Serenay Sarıkaya'ya çakma bir aşk yaşatmış böylece Mert Demir ile sözde eşcinsel ilişki yaşayan karşı taraf maçı çıkarılmış ve gündemi değiştirmiş. Vallahi duyunca şaşırırım mı desem evet şaşırırım hele 5 milyon doları duyunca daha çok şaşırırım. Bir eşcinsel ilişkiyi saklamak için 5 milyon dolar para vermek bana akılca gelmedi. Boru değil 5 milyon dolar yani yaklaşık 175 milyon lira. Ben olsam böyle bir eşcinsel eğilimim olsa ve gerçekten Mert Demir'le veya bir başkasıyla böyle bir ilişki yaşasam bunun saklamak için değil 175 milyon TL, 175 TL bile vermem. Her şeyden önce kime ne kimin ne tür ilişki yaşadığından. İster eşcinsel ol ister olma. Bu insanın kendi seçimidir. Bunu ört bas etmek için böyle bir tiyatroya başvurmak inanılmaz saçma geliyor bana.

Bu noktadan sonra savcılık bu konuda araştırma başlatacakmış ve Mert Demir

ile Ayşe Barım'dan da ifade alacakmış. Savcılık tabii ki burada eşcinsel ilişki iddiasını sorgulamayacak - Türkiye her ne kadar bir kesim provokatör tarafından eleştirilse de hür bir ülke herkes dilediği gibi yaşama özgürlüğüne sahip bu ülke - savcılık burada eşcinsel ilişki iddialarını değil iddia edilen o 5 milyon doları araştırarak. Yani bu eylem doğru mu? Tarafların arasında bir para alışverişi olmuş mu? Bunun vergisi var mı ve benzeri gibi finansal durumu inceleyecek. Yani bu iddia doğru ise 5 milyon doları kim kime verdi? Sonrasında paranın dağılımı nasıl yapılmış yani kim kime ne para vermiş? Para giriş - çıkışları araştırılacak.

Diyeğim ki bu iddia doğru. 5 milyon doların kaçını Ayşe Barım almış, kaçını Mert Demir almış kaçını Serenay Sarıkaya almış bunlarda ortaya çıkar. Burada bu iddia doğru ise bence paranın aslan payını Serenay Sarıkaya almıştır. Durup dururken bir kişi ile çakma aşka gireceksiniz hem de karşı tarafı kurtarmak için sizde olsanız iyi para almaz mısınız? Öte yandan Menajer Ayşe Barım yargı yoluna başvurarak bu ithamlarla kendisinin hedef haline getirildiğini iddia etti ve bunu hukuk yoluyla çözeceğini açıkladı.

Film gibi iddialar. Şaka gibi olaylar. Serenay Sarıkaya & Mert Demir aşkı ve 5 milyon dolar olayı ile ilgili bir şey diyemem bu biraz fantastik gibi ama dizi sektöründe yaşanan tekelleşme konusuna bende inanıyorum. Tekel gibi davranan tüm sektörlerdeki şirketler için geçerli bir durum bu. Bunun Rekabet Kurulu tarafından tekrar gözden geçirilerek bir sisteme bağlanması lazım ki ülkenin tüm piyasalarında tam rekabet ortamı yaratılsın. Tam rekabet piyasa koşullarının sağlanabilmesi konusuna sadece Rekabet Kurulu değil Maliye ve Hazine Bakanı Mehmet Şimşek de bakmalı yoksa ülkemizde çok ciddi vergi, istihdam kaybı olur ve zenginler ile yoksullar arasındaki makas durmadan büyümeye devam eder.